

Любен Дилов

На пеещата планета

Подобие то на трева, което бяха изпогазили, докато пренасяха багажа, пружинно се изправяше.

– Готово – рече пилотът и отупа ръце, макар да нямаше никакъв прах. – Гледай ги как се изправят! И каква песен пеят сега? Победоносна или ни псуват?

– Ако сложите апарата на ушите си, ще ги чуете – отвърна жената и с любезна готовност посегна към слушалките, които висяха като огърлица над едрите ѝ гърди.

По тая двойна издугина на защитната дреха се и различаваше от мъжа си, защото дихателната маска скриваше половината ѝ лице. Иначе беше в същото облекло, висока колкото него, гледаше и със същите благи, търпеливи очи. Гласът ѝ резонира в маската и пилотът усети, че предпочита мелодията на тоя глас пред мелодиите на планетата. Беше единствената жена тук, която не познаваше. Двойката антрополози бе потънала в джунглата, преди той да дойде на планетата. Шест месеца без връзка с базата!

– Благодаря, слушал съм ги! Вие поне научихте ли езика им? – Той ѝ помогна да изкачи висящата стълбичка, потъна в секундно съзерцание на бедрата ѝ, когато тя влизаше в орнитолета, гузно се обърна към мъжа ѝ: – Хайде, докторе, чака ни път!

Антропологът оглеждаше придиричиво мястото, където бяха седели в очакване да ги приберат. Не бивало и копче да падне! Да не се чудело после местното население какво е това... Пилотът знаеше инструкцията. Така бяха я втъпявали и нему: едно копче, едно винтче, ако остане някъде, ще бъде вече вмешателство в живота на планетата. Пилотът бе се пошегувал тогава: Планетата ще запее Великата песен за копчето на боговете... Още не знаеше, че планетата ще му омръзне толкова скоро и ще започне да го плаши с мълчанието си.

На Земята я наричаха Пещата планета, но отдавна бяха забравили подробността, че всичките ѝ шумове и звуци се носеха отвъд горния и под долния праг на човешкия слух. По средата лежеше една мистична тишина. Без наушниците-трансформатори можеш да полудееш от нея, с тях – можеш да полудееш от хилядите странни мелодии, които едновременно и отвсякъде дращят по мозъчната ти кора. Тръгнеш ли с трансформаторите на ушите през джунглата, вървиш през още по-гъста джунгла от звуци и шумове. Тук всяко стръкче растителност и всяко уродливо животинче непрекъснато произнасяше своя неразбираем ултра- или инфраречитатив. Как ли са издържали двамата цели шест месеца, без да произнесат нито звук с гърлото си, за да не обидят племето? Двамата

антрополози бяха мъкнали на гръб багажа си десет километра през джунглата до тая поляна, на два пъти бяха го пренесли, защото племето аборигени от доказано хуманоиден тип, което изследваха, щеше да се изплаши от специалния орнитолет, макар той да не издаваше никакъв друг, звук, освен шума на раздвижен въздух. Разбира се, от вида му щеше двойно повече да се изплаши. Тук нямаше летящи същества.

Пилотът зададе въпроса си, чак след като херметизира кабината. Съпрузите грохнаха в надуваемите легла, които бе им приготвил, но жената, свалила маската, въпреки умората си бе готова да говори, да говори. Въздухът на планетата беше поносим за хората и маската служеше само при тежък труд и продължителни преходи за донасищането му с кислородно-аргонна смес. Пилотът ѝ се усмихна стеснително, защото тя се оказа изненадващо хубава. С такава жена човек можеше да се затвори за шест месеца и сред далеч по-страшни аборигени. Особено при инструкцията, която забранява говоренето!

– Не беше толкова страшно, знаете. Те са много мили и внимателни. Такива нежни душици...

Той не чуваше антроположкото ѝ умиление. Измъчен от тишината на дългия полет, слушаше гласа ѝ, който се самоопияняваше от свободата си.

– За трети път сме при тях. А пък с мъжа ми отдавна сме се наприказвали. Вярно, понякога ми омръзваше все да си пишем на плочките. И да искаш, не можеш да се караш писмено, нали? Смешно става. Тогава го хващах за яката, замъквах го на пет-шест километра в джунглата и там му се карах. И така му се карах, че горските храсти и дървета се превиваха от мъка...

Пилотът се засмя към мъжа ѝ, но той предпочиташе да се наслаждава на гласовете им със затворени очи. Изглеждаше доста по-възрастен от жена си и много по-уморен. Сигурно бе носил и двойно повече багаж от нея. Пилотът пак се усети гузен. Може би това и асоциацията със самотата им го подсети:

– Нямахте ли поне робот? Съвсем сами ли бяхте?

– Оставихме го на тях – отвърна бързо жената. Дисциплината у младия мъж звънна алармено:

– Разрешиха ли?

– Без разрешение. Подарък! – извика жената и очевидно сподавяше с веселия си вик нещо, което съвсем не беше толкова лекомислено. Мъжът ѝ, стиснал очи, сякаш се мъчеше сега да не ги слуша.

– Но нали това е вмешателство? Ако искате да се върнете... – рече

предпазливо пилотът, защото не му се искаше да се връщат.

Щеше да чака още пет часа сам сред плашещото безмълвие. Не му се полагаха скъпите трансформатори, но и да ги имаше, Пещата планета казваше по нещичко смислено със своето мелодично хилядотемие само на изследователите ѝ, които поне две години са пребивавали на нея. Освен това нощта не беше далеч, а да летиш нощем с немощния орнитолет не беше безопасно. Предимно около полунощ се образуваха понякога инфразвукови вълни в океана, чието зараждане още не бе обяснено напълно. Понякога силата им бе такава, че бяха погубили в първите години от изследването на планетата десетина непредпазливи романтици, тръгнали да се любуват на топлите крайбрежни нощи.

– Вие сигурно сте отскоро тука? – запита го жената, за да не му отговори.

– Четвърти месец. Впрочем, то си е ваша работа. Но на мен ми поръчаха да ви прибера с целия багаж.

Пилотът седна пред пулта за управление и включи двигателя. Шум не се чу, само въздухът в кабината леко завибрира. Орнитолетът подрипна неуверено като учещо се да лети младо птиче. Той си беше и птица – една грамадна металическа птица, специално конструирана за тази планета, където неуловимите за човешкото ухо хармонизирани звуци бяха основен фон на живота, основни връзки за съобщението му. Инstrukцията от Земята си оставаше неумолима: Докато не се изучи основно Пещата планета, да не се привнася в живота ѝ нищо земно. Затова изследователската станция се намиреше скрита на стотици мили от всичко живо. Но по-безшумно и по-безвредно за околната среда превозно средство от орнитолета човекът не съумя да създаде.

– Четири месеца! Не знам обаче колко ще издържа. Аз съм пилот с междупланетен разред и тая машина ужасно ми играе по нервите. Ако избягам, заради нея ще е. Ще видите сега колко ще се подмятаме по вятъра, докато...

– Знам – усмихна се жената зад гърба му. – Нали все с нея пътуваме. Горките...

Тя се бе надигнала към илюминатора и съжаляваше храстите и дърветата, които ужасено се снишаваха под пляска на огромните, начупени в няколко механични стави криле. Толкова чувствителен на шума свят човекът не бе срещал другаде в Галактиката. Ако сложеше сега на ушниците, щеше да чуе хор от плачливи писъци. Не, нямаше да ги чуе – кабината беше вълново изолирана. Въпреки тромавите си наглед криле металната птица набираше височина със стремителни спирали, както се

издига скалният орел или албатросът. Пилотът бързаше да влезе в курса, та да продължи разговора. След петнайсетина минути, през които чуваше отново само мелодията на женския глас, без да се мъчи да улавя думите, той отупа длани: Готово! Жената се засмя:

– Откъде ви е тоя навик?

– Кой навик?

– Ами... така? – тя повтори движението му. Пилотът се сконфузи, защото тя още по-весело се засмя.

– Жорж, забеляза ли го? Това момче носи в ръцете си рефлексии от преди две хиляди години.

Жорж не отвори очи, но и не спеше. Лицето му говореше не само за умората, а и за някаква силна грижа. Пилотът пак рече малко гузно:

– Я по-добре ми разкажете нещо за вашето племе, ако не сте много уморена! Аз не съм интересен като антроположки обект.

Тя пак се надигна към плюминатора:

– Включихте ли автопилота? Добре – и веднага затършува в грамадната инструментална чанта, която бе оставила до себе си. – Дръпнете се! Няма достатъчно място, но да опитаме.

Извади портативно прожекционно холографче, насочи го към освободеното пространство, пръстите ѝ сърчно регулираха интензивността на лазера.

– Ще ви покажа последния запис. Не можете да си представите какви мили, нежни душици са! В сравнение с тях ние сме допотопни зверове...

– Всичко ли им разбирате? – учуди се пилотът.

– Помежду си те се съобщават с пет-шестстотин понятия, но другото, другото сигурно никога няма да научим. Какво си казват с растенията, с животните, с вятъра, с дъжда. А разговарят и се разбират, с цялата си чудесна планета се разбират и нищо не правят против нея, и тя нищо не прави против тях, и...

– И си пеят песнички един на друг.

– Не се подигравайте с неща, които не познавате – сръза го тя. – Един месец да свикне ухото ви с трансформатора, ще усетите какъв изумителен свят е това. Един свят на чисти, хармонизирани емоции! При нас емоциите пречат на познанието, разумът ни, кой знае защо, още някога се е скарал с тях. Такова единство на познание и емоции съществува само в музиката ни и понякога в живописата и поезията. Иначе никакво го няма. А тук е навсякъде и е цялостно. И много се съмнявам дали ние с нашия разум действително познаваме по-добре Вселената от тях...

Пилотът се отказа да я предизвиква повече с флиртуващите си закачки:

– Като казахте за растенията и животните... Нали и на Земята посадените от човека растения реагират с осмотичиото си налягане на нашите добри и лоши помисли? Нещо такова ли е?

– Има някаква родова прилика с това, но тук...

Лъчът бликна между пръстите ѝ и тя побърза да ги дръпне. Пред носа на пилота затанцуваха разноцветни светлини. Той се премести чак до стената на кабината, за да различи фигурите, после предпазливо седна на пода до жената. В малко преситени цветове, заради минималното фокусно разстояние, наред кабината и над креслото на пилота цъфна сякаш върху еднометрова стереокартичка картина на нещо като площадче сред нещо като село от най-примитивни колиби. Пилотът бе ги виждал неведнъж на далеч по-съвършени холографски прожекции в изследователската база. Иначе, както целият обслужващ персонал, нямаше право на контакт с аборигените.

Те бяха около стотина хиляди, но живееха пръснати на малки племена по цялата планета, почти без връзка помежду си, макар че като че ли знаеха всичко един за друг. Хранеха се само с плодове на няколко вида от пребогатата на растителност джунгла, отношенията им с не помалко странните и също така растителноядни животни бяха равноправно приятелски. Изобщо живееха, според първоначалните човешки представи, в каменния век на своята цивилизация, но бяха безкрайно миролюбиви и неактивни. Привържениците им сред хората – а те имаха много почитатели сред тях – твърдяха, че зад външната им неактивност се криел безкрайно богат душевен живот, основан върху вълновите хармонии и вълнови взаимоотношения с целия заобикалящ ги свят, дори с околния Космос. Венецът от шейсет ушенца около главите им приемаше и излъчваше с чудовищна аналитична способност от един до петстотин ултразвукови импулси в секунда, имаше подобно широка амплитуда и в приемането на инфразвуковете.

При предпазливите експерименти наистина бяха се получили резултати, които разколебаваха и най-големите скептици относно равнището на техния живот. Бяха им пускали записи от ултразвуковите излъчвания на различни звезди-пулсари и аборигените сякаш веднага влизаха в разговор с тях като с отколешни познати. С радостно оживление бяха се включили и в записания разговор на двойка влюбени делфини – както е известно, делфините се разговарят в амплитудата между шестнайсет и двеста ултразвукови импулса в секунда. А механичният

ултразвук на гонещия жертвата си прилеп бе ги изплашил. Плашеха ги и човешките радиопредавания, затова изследователите си служеха само с лазерния телефон, което много ги затрудняваше в работата им.

– Какво правят сега? – попита пилотът. Насред кабината, във въздуха, бяха наклеяла като жаби стотици аборигени. По телесна конструкция – от всичко земно – те наистина приличаха на жабите с дългите си крака и широките плоски ходила, с късите си ръце и широките четирипръсти длани, с плоската безноздрова глава, украсена с две дъговидни цепнатини – на зрителния орган и на устата. Само венецът от шейсет ушички ги караше да приличат и на голямо странно цвете с розово-оранжеви листенца. Телата им бяха покрити с къса козина, мека и нежна като на къртицата, със синьо-зелен водораслен цвят.

– Слушай – отвърна антроположката. – Това е утринният им ритуал. Пее им шабанът.

– Кой?

– Шабан. Жрец. Древните хора също са го имали в религиозния стадий от историята си. Нещо като духовен вожд. Друг те нямат. Пълна демокрация.

В центъра на кръга се повдигаше на широките си плоски ходила и размахваше късите си ръце един също такъв абориген. Различаваше се от другите само по двете рубиненочервени клонки на растението коликтор, които бе окачил на тесните си рамене. Аборигените особено силно почитаха това растение, което пламтеше тук и там като ярки огньове сред джунглата.

– Значи... пее им? – рече недоверчиво пилотът, защото дъговидната жабешка уста на жреца не се отваряше, нито се чуваше звук. Бе забравил, че устата им служат само за хранене, а неговите уши пък не възприемат техния начин на съобщаване. – И какво им пее?

Антроположката го знаеше наизуст:

– Сега им казва: Вие сте умни и красиви, вие сте добри и полезни, вие обичате всичко и всички.

– Само това ли? – разочарова се пилотът.

– Само това. Повтаря го шейсет пъти всяка сутрин, при изгрев слънце. Но това е само лйтмотив на една тонално много сложна музика. Цяла симфония е!

Пилотът се позасмя:

– Предполагам, че така им вдъхва самочувствие за през деня.

И се зарадва, че шеговитата му догадка бе улучила истината. Жрецът бе свършил и в мига, когато свали ръцете си, аборигените се

разскачаха, затанцуваха, телата им засияха изумрудено, способни очевидно да изразяват и с цвета на козината си своите настроения. Венецът от ушички също изостави розово-оранжевия си цвят на спокойна обич, запламта в рубинено като клонките на колитора. После всичко изчезна. Антроположката бе спряла холографа.

– И какво още прави тоя жрец?

– Нищо друго, пее. Сутрин и вечер. Но при залез им пее друго. Вечер им казва: Вие не бяхте добри. Вие бяхте лоши. Вие сте глупави и пакостливи. Вие сте най-лошите и пакостливи създания на планетата. И пак шейсет пъти. Сигурно броят има някакво значение, свързано с устройството на слухово-предавателните им органи. Те също са шейсет.

– Хъм, като приспивна песен не е много приятна.

– Изглежда, е самокритика за деня, нещо като очищение. Но те страдат всеки път. Ушният им венец съвсем избледнява, избледнява и козината им, става почти сива.

Това отново подсети пилота. Той погледна обаче към пулта за управление, където сигналните светлинни светеха успокоително, преди да каже:

– Ей, аз пак се сетих за вашия робот! Защо го оставихте? Ще стане някоя беля.

– Наложил се. Техният жрец...

– Нела, моля те! – стресна ги предупредително мъжът, когото мислеха заспал.

– Защо да не му кажа? Ще видиш, че и той ще е на същото мнение – сопна му се антроположката, зажадняла навярно и за семейна кавга след шестмесечното мълчание. – Техният жрец умря. Впрочем истината е, че ние го убихме. По невнимание. Въртеше се все около нас, с него най-вече и експериментирахме. Докопа веднъж лазерния нож и докато се обърнем, лъчът го прониза. Не дори в главата, някъде към бедрото, но тия създанийца са толкова изнежени, нищо тук не ги заплашва! На мястото загина, като цвете, нали сте виждали как се прекършва цвете от лазерния лъч?... – Кафявите търпеливи очи на антроположката потънаха в кладенеца на сълзите. – Нищо не можахме да направим. А как да им кажем? Какво ще си помислят за нас? Какво щеше да стане с приятелството между тях и нас? Толкова ни обичат, макар нищо да не правехме за тях, само седим и ги наблюдаваме и правим тайни записи. Всичко друго е забранено. Да бяхте ги видели, когато им казахме, че ще си отидем за известно време! Станаха едва ли не прозрачни, така избледняха. Песента им се превърна в плач, каквото досега не сме записвали в никое

племе. А трябва да знаете, че техният, така да се каже, жрец няма заместник. Никой друг не може да изпълнява мисията му. Нали ви казах, макар да изглеждат толкова прости смислово, двете ритуални песни са по-сложни от симфониите на нашите модернисти. Когато усети, че приближава да умре, жрецът лично избира заместника си сред младежите и го подготвя. Те много точно усещат и приближаването на смъртта, тя тук е естествена, защото нямат врагове. – Тя обърса с трогателен детски жест очите си и те заблестяха хитровато. – Е, ние му взехме украсата, префасонирахме психоробота, вложихме и двете песни в него. Обявихме им, че звездите са повикали неочаквано жреца им, но че на негово място са им изпратили друг.

– Психоробот ли имахте? Ама те най-много бели могат да направят – обезпокои се пилотът и отново погледна към таблото, сякаш проверяваше дали има още възможност да се върнат.

– Ние изключихме повечето му функции, които служеха на нас. А иначе, сигурно знаете, психороботите, с които работим ние, антрополозите, тука, външно са копия на аборигените. Защото на тях моделираме поведението и душевния им живот, та да не безпокоим прекалено самите аборигени с преки изследвания.

– И какво, приеха ли го?

– На записа, който видяхте, жрецът беше нашият психоробот... – възтържествува жената.

Мъжът ѝ видимо не споделяше нейната гордост. Бе отворил очи, но гледаше все така загрижено нейде в пространството. Явно идеята е била нейна, по нейно настояване е била и осъществена въпреки съпротивата му. Мухльо е, помисли си пилотът, но все пак го съжали и предпазливо се солидаризира с него.

– Не знам... това си е чисто и грубо вмешателство. В базата сигурно няма да го одобрят.

Хубавицата войнствено се надигна от леглото:

– Ако бяхме ги оставили по наша вина без жрец, щеше да бъде още по-голямо вмешателство.

– Ако бяхте ги оставили – рече с бързомислието на младостта си пилотът, – може би щеше да им дойде друг акъл в главата. Да се откажат изобщо от жреците или да потърсят нова форма, изобщо да се ускори еволюцията им.

Антроположката беше пък по женски бързореча!

– Ускоряването не винаги води към по-добро.

– Все пак трябва да се посъветват...

– Как? Лазерната връзка е почти невъзможна в джунглата. А нямаше никакво време да търсим място, за да пеленгираме ретранслатора. Вечерта жрецът трябваше да им изпее редовната си песен.

Сякаш за да снесе всяка отговорност от себе си, пилотът напусна интимно близкото си място на пода до леглото ѝ и седна пред пулта си. Издекламира гърбом с двусмислена интонация:

– Е, коя песен да си попеем сега, за да не скучаем? Ние сме умни и красиви, ние сме добри и полезни, ние сме...

– Оставете ме да поспя! – прекъсна го антроположката. Изглежда разочаровано младежките му плещи и потъна в леглото, прибирайки колелетите към тялото си...

В базата също не одобриха постъпката им. Научният съвет заседава точно половин час и единодушно нареди веднага да се върнат. Не го успокоиха холографските кадри, защото го безпокоеха трудно контролируемите психически възможности на психороботите от този най-висш тип. Наредиха им да изберат заместник на жреца и да го подготвят, колкото дълго и да трае това. Защото в психоробота те просто бяха вложили готов запис на ритуалните песни. Попълниха запасите им от храна и изследователски материал, дадоха им по-стар пилот – метеорологическият център не очакваше и тази нощ инфразвукови вълни с опасна интензивност – и орнитолетът размаха могъщите си криле под звездното небе.

Пилотът, значително по-опитен, взе разстоянието за половината време. Качнаха на поляната четири часа преди разсъмване, така че мъжът и жената, с част от багажа си, пристигнаха при аборигените точно по време на утринния ритуал.

Наклякалите аборигени не се обърнаха, макар да бяха възприели и познали звука на стъпките им още на километър от селището. Антрополозите оставиха багажа до най-близката колиба, за да дочакат края на ритуала. Поставиха трансформаторите на ушите си и кафявото търпение на очите им се превърна в пламтящо безпокойство, в изумление. Трансформаторите бяха гръмнали в главите им с една оглушителна какофония от разностройни звуци: познатите тревожни песни на близките храсти и по-далечните дървета, тънкия писък за опасност на тревоподобното растение около колибите. Не бе възможно растителността да реагираше така на тяхната поява, защото отдавна бе свикнала с добронамереното им присъствие. Тогава? Те се втрещиха в изпълняващия жрецкните си задължения автомат. Той не само като че ли беше друг – неупознаваемо отрупа цялото си тяло с пламтящите клонки на колитора, в

песента му имаше и други интонации, чийто нов смисъл те различаваха едва след като ги изслушаха за десети път.

Жрецът размахваше твърде войнствено два грамадни огнени клона колитор – такива аборигените никога не късаха от храста, а песента му бучеше наред озвучения страх от околния растителен свят с мощта на океански вълни:

– Вие сте най-умните и най-красивите, вие сте най-добрите и най-полезните. Вас ви обича всичко и всички. Вие сте най-умните и най-красивите, вие сте най-добрите и най-полезните, вас ви обича всичко и всички...

Ушният венец на аборигените, вместо розово-оранжевия цвят на утринния ритуал, бе станал пепеляво-сив, пепелно сива до черно лъщеще и меката им къртичина козина.

– Роби, спри! – извика жената, но жрецът-робот продължи своята странно трансформирана песен с издигнатите на превъзходна степен обичайни епитети. Тя свали дихателната маска и отново извика, преди мъжът да бе успял да запуши устата ѝ.

Освободеният женски глас гръмна над площадчето и аборигените захлупиха лица на земята като съборени от силен вятър статуетки. Хор от разногласен плач затрещя в наушните трансформатори. Нечувствителен към човешката звукова вълна, остана прав само жрецът. Палячовски накичен, той все така размахваше колиторовите клони, повдигайки в гръмовно войнствена гама своя речитатив: Вие сте най-умните и най-красивите, вие сте най-добрите и най-полезните...

Антропологът затискаше устата на жена си с длан, укроти опитите ѝ да се освободи и произнесе тихо, по кодирания начин за връзка с робота:

– Психоробот Роби три! Психоробот Роби три!...

Жрецът веднага отпусна ръце. Рубиненочервените клони паднаха на земята, песента му секна, но той не отговори, че е готов да изпълнява нарежданията им, както би отговорил мигновено всеки нормален робот. Постоя няколко мига, сякаш в нерешителност, наведе се, грабна само единия клон и с две ръце го размаха като оръжие над главата си, като запалена факла. Запя още по-свирепо своята превъзходна степен: Вие сте най-умните, вие сте най-добрите, вие сте най-силните, вие сте длъжни да подчините всичко на себе си...

Самопрекъсна се, защото антропологът вече тичаше към него, настройвайки лазерния нож. Изрече още нещо в алармения вълнов обсег на аборигените, не намери отзвук у тях и хукна да бяга около колибите.

Сега вече и жената се впусна да го гони, също извадила лазерното оръжие, което им служеше за рязане и пробиване на всякакви материали – инструмента, от който бе загинал предишният жрец. Тя още се опитваше да вразуми с думи робота, но единственото разумно нещо, което той неочаквано направи, бе да грабне едно от падналите аборигенчета и да продължи бягството си, държейки го като щит пред себе си. Мъжът и жената се спогледаха и веднага прекратиха гонитбата.

Отнесоха своя багаж в колибата, служила им преди за подслон, бавно, сякаш нищо не бе станало. От време на време само си казваха нещо със скрити жестове. Аборигените бяха се изправили, следяха ги през дълговидните цепки на лицата си и тревожно ги питаха нещо, но те не разбираха въпросите им, защото и самите аборигени питаха за неща, които не разбираха. Жрецът стоеше в края на селището – очевидно не искаше да го напусне, – без да сваля от гърдите си примрялото дете. Антрополозите се стараеха да не поглеждат към него. Подредиха бързо багажа, поизпразниха инструментите чанти, отново ги окачиха през рамо и все така мълком потеглиха обратно в джунглата. Когато се отдалечиха на около километър от селището, мъжът за пръв път се обади съскащо: Стига! Стига, ти казвам! От десетина минути жената непрекъснато хленчеше в маската си: Майчице, какво направихме! Майчице, какво стана!...

Той избра най-високото дърво наоколо, доизпразни чантата си, като остави в нея само лазерния телефон, и неумело се закатери. Много време измина, докато стигне върха и намери удобен клон за сядане. Бе свалил трансформатора от ушите си, та не чуваше протестното недоумение на дървото. С разтреперани от напрежението ръце отчете на компаса посоката, където високо в небето трябваше да виси най-близкият секторен ретранслатор. Надяна телефонните наушници и въртя апарата, докато засече пеленгаторния сигнал, вдигна го към устните си, сякаш се готвеше да го целува.

Тънкият светлинен лъч улучи огромния отражател на ретранслатора и застигна орнитолета. Дълго му обяснява какво е станало и какво е нужно да се направи. После антропологът слезе от дървото, подхвана жена си под мишница, отблъсна опита и да се притисне виновно към него и малко грубичко я помъкна обратно към селището.

Завариха предишната картина. Роботът бе събрал отново аборигените около себе си, размахваше двата клона над главите им и макар слънцето отдавна да бе изгряло, искаше сигурно на всяка цена да довърши ритуала. Двамата се скриха в колибата си, легнаха. Мъжът нареди с

жестове на жена си да надене трансформаторите и внимателно да следи песента на полуделия жрец, включи към тях и записния апарат. Когато тя се умори, а лицето ѝ закърши вече съвсем измъчени гримаси, той постави своите наушници. Околната природа все така разногласно, но единодушно се възмушаваше от любителя на превъзходната степен. Шейсетте пъти трябва отдавна да бяха минали. Щом изтече още един час, а роботът не млькна, антропологът отново извади лазерния нож, но този път жена му го спря. Той остави ножа и допълзя до прага на колибата. Погледна към мегданчето. Наклякал около него, аборигените слушаха примрели новата песен на своя жрец. Бяха станали кафяво-зелени и повече от всякога приличаха на грамадни жаби. Ушният венец, който им придаваше вида на цвете, бе настръхнал. Не на цветни листенца приличаха сега ушенцата, а на зъби в овалната челюст на звяр.

Антропологът написа на плочката си: „Ще го убия!“ и я подхвърли на жена си, но не помръдна от прага и тя разбра, че той само отреагирваше на гнева си. Жрецът продължаваше да пее с машинна неизтощимост по цялата скала на ултразвуковите вълни. Изглежда, се канеше да слее утринната проповед с вечерната, без да променя текста. И сигурно щеше да ги слее, ако слушателите му внезапно не се бяха разбягали.

Прималели вече от чакането, антрополозите не разбраха причината за паниката. Едва когато колибата им се разклати от порива на необикновено силен вятър, се досетиха, че това е орнитолетът. Изхвъркнаха навън и веднага се плъснаха по корем, да избягнат ударната вълна на крилата. Жрецът стоеше на опразнената площадка и вероятно още недоумяваше къде са слушателите му. Роботът в него не се плашеше от машината птица, чието приближаване чувствителните аборигени бяха уловили. Но когато от нея се протегна една метална кранова ръка, той осъзна опасността и отново не се подчини на хората. Този път обаче бягството му бе кратко и смешно. Ръката се проточи светкавично, препречи му пътя, повали го и го сграбчи с късите си пръсти. После садистично бавно го заиздига към неуморно размахващия крилете си орнитолет.

Антропологът отново тури наушниците, за да чуе реакцията му. Живелият се окончателно в жреческата си роля психоробот продължаваше да ръкомаха призивно над селището. Мяташе крака и ръце, жалък беше и смешен, но все така истерично крещеше наред хилядогласния ужас на природата: „Вие сте най-умните, вие сте най-добрите, вие сте дължни...“ Антропологът усилено завъртя китките си към орнитолета в познатия за всеки човек жест: Махай го, махай го от очите ми! През стъклото на кабината пилотът се хилеше, горд от бързата си победа.

Десницата му също се завъртя въпросително: А вие?... Отдолу още по-категорично му заповядаха да отлита. Той разбра: двамата трябваше да останат, за да обяснят по някакъв деликатен начин на уплашените аборигени, защо звездите са пратили своята птица да вземе и втория им жрец.

Кранът се сгъна телескопично и след няколко мига трюмът глътна палячовски мятация се психоробот. Антропологът си помисли, че сигурно и в трюма той ще продължи да пее зловещата си превъзходна степен, та побърза да свали наушниците. Засега му се слушаше само галовния вятър на отлитащите криле. Слушаше му се още гласа на жената до него, но тя нищо не казваше. Тогава той си помисли, че би трябвало още сега, а не утре да я замъкне в джунглата и хубавичко да я набие, та да се наслуша и на плача ѝ. Вместо това обаче прегърна раменете ѝ и уморено се облегна на нея.

Тя извърна лице към него. Вятърът на орнитолета бе изсушил очите ѝ, но и сухи те светеха щастливо. Допря устни до ухото му, пошушна задъхано:

– Слушай, слушай! Тури трансформатора де, слушай!

И, нетърпелива, сама се притисна така към него, че да може да чува нейния трансформатор. Хилядогласият хор на околната природа трепереше в мембраната ту като стихващ орган, ту като внезапно въздигаща се към небето шеметна радост. Далечните дървета и близките храсти, и тревоподобната растителност около колибите – всичко пееше своите обичайни мелодии, приветите песни, с които през последните месеци посрещаше появата на двамата земни пратеници.

Изад храстите и от колибите един по един заизлизаха аборигените. Шейсетте ушенца около главите им сияеха с розово-оранжевия цвят на дружелюбието и те повече от всякога приличаха сега на подвижни цветя, – на ненаатрапващи хубостта си, нежни и скромни цветенца, без които обаче и най-великолепната градина би се чувствувала обедняла.

КРАЙ

© Любен Дилов

Сканиране и разпознаване: Мандор, 2001

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1295>]